

पञ्चालान्विविधोपायैः सान्त्वयामास पाण्डवः । ततः स गण्डकान्धूरो विदेहान्भरतर्षभः ।

विजित्याल्येन कालेन दशार्णानजयत्प्रभुः । तत्र दशार्णको राजा सुधर्मा लोमहर्षणं ।

कृतवान्भीमसेनेन महद्युद्धं निरायुधं । भीमसेनस्तु तदृष्ट्वा तस्य कर्म महात्मनः ।

अधिसेनापतिं चक्रे सुधर्माणं महाबलं । ततः प्राचीं दिशं भीमो ययौ भीमपराक्रमः ।

१०९६

सैन्येन महता राजन्कम्पयन्निव मेदिनीं । सोऽश्वमेधेश्वरं राजनोचमानं सहानुगं ।

जिगाय समरे वीरो बलेन बलिनाम्बरः । स तं निर्जित्य कौन्तेयो नातितीव्रेण कर्मणा ।

पूर्वदेशं महावीर्यो विजिग्ये कुरुनन्दनः । ततो दक्षिणमागम्य पुलिन्दनगरं महत् ।

सुकुमारं वशे चक्रे सुमित्रश्च नराधिपं । ततस्तु धर्मराजस्य शासनाद्भरतर्षभः । शिशुपालं महावीर्यमभ्यगाञ्जनमेजय ।

चेदिराजोऽपि तच्छ्रुत्वा पाण्डवस्य चिकीर्षितं । उपनिष्क्रम्य नगरात्प्रत्यगृह्णात्यरन्तपः ।

१०९७

तौ समेत्य महाराज कुरुचेदिदृष्टौ तदा । उभयोरात्मकुलयोः कौशल्यं पर्यपृच्छतां ।

ततो निवेद्य तद्राष्ट्रं चेदिराजो विश्राम्यते । उवाच भीमं प्रहसन्किमिदं कुरुषेऽनघ ।

तस्य भीमस्तदाचक्षौ धर्मराजचिकीर्षितं । स च तं प्रतिगृह्यैव तथाचक्रे नराधिपः ।

ततो भीमस्तत्र राजनुषित्वा त्रिदशचपाः । सत्कृतः शिशुपालेन ययौ स बलवाहनः ।

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि दिग्विजयपर्वणि प्राचीजयेष्टाविंशोऽध्यायः ॥ २८ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः कुमारविषये श्रेणिमन्तमथाजयत् । कोशलाधिपतिश्चैव दृढदलमरिन्दमः ।

१०९८

अयोध्यायान्तु धर्मज्ञं दीर्घयज्ञं महाबलं । अजयत्पाण्डवश्रेष्ठो नातितीव्रेण कर्मणा ।

ततो गोपालकचश्च सेत्तरानपि कोशलान् । मल्लानामधिपश्चैव पार्थिवश्चाजयत्प्रभुः ।

ततो हिमवतः पार्श्वं समभ्येत्य जलोद्भवं । सर्वमल्पेन कालेन देशं चक्रे वशं बली ।

एवं बह्विधान् देशान् विजिग्ये भरतर्षभः । भस्माटमभितो जिग्ये शुक्तिमन्तश्च पर्वतं ।

पाण्डवः सुमहावीर्यो बलेन बलिनां वरः । सकाशिराजं समरे सुबाहुमनिवर्त्तिनं ।

१०९९

वशे चक्रे महाबाहुर्भीमो भीमपराक्रमः । ततः सुपार्श्वमभितस्तथा राजपतिं क्रथं ।

युध्यमानं बलात्सङ्गो विजिग्ये पाण्डवर्षभः । ततो मत्स्यान्महातेजा मलदांश्च महाबलान् ।

अनघानभयांश्चैव पशुभूमिश्च सर्वशः । निवृत्त्य च महाबाहुर्मदधारं महीधरं ।

सोमधेयांश्च निर्जित्य प्रयथावुत्तरामुखः । वत्सभूमिश्च कौन्तेयो विजिग्ये बलवान्बलात् ।

भर्गाणामधिपश्चैव निषादाधिपतिं तथा । विजिग्ये भूमिपालांश्च मणिमत्प्रमुखान्बद्धन् ।

११००

ततो दक्षिणमल्लांश्च भोगवन्तश्च पर्वतं । तरसैवाजयद्भीमो नातितीव्रेण कर्मणा ।

शर्मकान् वर्मकांश्चैव व्यजयत् सान्त्वपूर्वकं । वैदेहकश्च राजानं जनकं जगतीपतिं ।

विजिग्ये पुरुषव्याघ्रो नातितीव्रेण कर्मणा । शकांश्च वर्मरांश्चैव अजयच्छस्त्रपूर्वकं ।

वैदेहस्यस्तु कौन्तेय दम्भपर्वतमन्तिकात् । किरातानामधिपतीनजयत्सप्त पाण्डवः ।

ततः सुहान्प्रसुहान्श्च स्वपत्नानपि वीर्यवान् । विजित्य युधि कौन्तेयो मागधानभ्यधादली ।

११०१